

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет

ФАКУЛЬТЕТ
ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ

ПДАУ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ

VI Всеукраїнська науково-практична конференція.

присвячена 25-річчю заснування факультету обліку та фінансів ПДАУ
та пам'яті його першого декана д. е. н., професора Опрі А.Т.

(5 грудня 2023 р.)

м. Полтава 2023

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

УДК 33: 167.1

А 43

Рекомендовано до друку вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 4 від 20.11.2023 р.).

Редакційна колегія:

– **Безкровний О.В.**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Дорогань-Писаренко Л. О.**, к. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Зоря О. П.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Перерва П. Г.**, д. е. н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;

– **Томілін О. О.**, д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Бражник Л. В.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Єгорова О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Кубецька О. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

– **Остапенко Т. М.**, к. е. н., доцент, доцент кафедри аналітичної економіки та менеджменту Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;

– **Лега О. В.**, к. е. н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету.

Актуальні питання сучасної економічної науки : збірник матеріалів VI Всеукр. наук.-практ. конф., присвяченій 25-річчю заснування факультету обліку та фінансів ПДАУ та пам'яті його першого декана д. е. н., професора Опрі А.Т., 5 грудня 2023 р. Полтава : ПДАУ, 2023. 416 с.

До збірника матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної економічної науки» ввійшли результати міждисциплінарних теоретичних та прикладних досліджень актуальних проблем української економіки.

Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за додержання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

ЗМІСТ

с.

25-РІЧНИЙ ШЛЯХ СТАНОВЛЕННЯ ФАКУЛЬТЕТУ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ Дорогань-Писаренко Людмила, Безкровний Олександр, Єгорова Олена.....	15
НАУКОВИЙ СПАДОК ПРОФЕСОРА ОПРИ АНАТОЛІЯ ТРОХИМОВИЧА Єгорова Олена.....	23
СЕКЦІЯ 1. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО І СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ	26
EUROPEAN INTEGRATION PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF THE HIGHER EDUCATION SYSTEM OF UKRAINE Bohashko Oleksandr	27
ANALYSIS OF ORGANIC PRODUCTION IN UKRAINIAN AGRICULTURAL ENTERPRISES Ostapenko Roman.....	30
SUPPORT OF THE EBRD THE AGRICULTURAL SECTOR OF UKRAINE AS A GUARANTEE OF FINANCIAL STABILITY AT WARTIME Romash Daria.....	33
EMPLOYING DECISION SUPPORT SYSTEMS (DSS) FOR MANAGERIAL DECISION-MAKING WITHIN AN INNOVATIVE ECONOMIC FRAMEWORK Нагачевська Олена, Русин Василь, Нагачевська Марина	36
HOW BUSINESS DEVELOPS IN TIMES OF WAR Savchuk Anhelina.....	39
СТАТИСТИЧНЕ ВИВЧЕННЯ СПОЖИВАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ БЛАГ ТА ПОСЛУГ: НА ЩО ВИТРАЧАЮТЬ ЗАРОБЛЕНЕ УКРАЇНЦІ Андрієнко Володимир.....	42
ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ Бабенко Олександр.....	45
РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ В АГРОПРОМИСЛОВОМУ ВИРОБНИЦТВІ Багаліка Тарас	48
РЕАЛІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ «ЗЕЛЕНОЇ» ЕНЕРГЕТИК Батіщев Євгеній.....	50

ПРОБЛЕМА СУЧАСНОГО БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ

Бабенко Олександр

здобувач вищої освіти ОС Бакалавр

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Науковий керівник: Дорошенко Андрій, к. е. н., доцент

Питання безробіття завжди було актуальним у світі. Як колись у капіталістичний період, так і зараз в період розвинутості більшості країн. Незважаючи на те, що провідні країни-лідери світу вже перейшли на постіндустріальний розвиток суспільства, навіть для них питання безробіття залишається актуальною зараз.

Загалом безробіття – це явище, коли особа не має можливості працювати(тимчасово чи постійно) та отримувати заробітної плати. Проте не всіх підряд можна відносити до цієї категорії. Саме для цього існує Міжнародна організація праці, яка окреслила критерії безробітних:

- особи віком 15-70 років, які зареєстровані або ні в службі державної зайнятості;
- особи, які не мають роботи, яка приносить постійний дохід;
- особи, які намагалися знайти оплачувану роботу або заснувати власну справу в період до 4-ох тижнів перед опитуванням;
- особи, які готові працювати за першою вимогою, при умові надання стабільного робочого місця [5, с. 316].

Проте, фактор безробіття залежить не лише від бажання працювати особисто людини, а і від наступних факторів:

- діяльність держави в проблемі безробіття;
- внутрішньо та зовнішньоекономічні фактори;
- чинники, що впливають на економічні спроможності держави (пандемія, війна, певні санкції і т.п.).

Нажаль, останніми роками ситуація на ринку праці в Україні різко погіршилася. Спираючись на наш досвід, легше буде її поділити на 2 періоди: період пандемії та воєний період.

На момент початку 2020 року рівень безробіття в Україні становив 8,9 відсотків, приблизно 350 тисяч людей відповідно. Проте ситуація зазнала змін через коронавірус. Лише за рік безробітних стало на 110 тисяч більше [1].

Всі ми пам'ятаємо ті обмеження, які запроваджувало МОЗ. Легко пройшов всі обмеження третинний сектор економіки, оскільки там вже доволі давно був налагоджений процес «праці з дому». Це те, до чого більшість підприємців прагне і те, що дало певний успіх саме цьому сектору в такий нелегкий час.

Проте вторинний сектор був найдеформованішим. Більшість працівників звільнили, багато працівників відсторонили від праці на довгий час. Саме фактор обмежень завдав великого удару по економічно активному населенню.

Незважаючи на минулу ситуацію на ринку праці, події 2022 року кардинально змінили всю економіку України і особисто кожного. Через

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

повномасштабне вторгнення економіка України скоротилася більш ніж на 35 %. І довго не потрібно думати щоб зрозуміти який масштаб це являє собою. Для порівняння – рівень безробіття на початку 2021 року становив 10,9 % зареєстрованих безробітних, а от у 2022 році рівень безробітних становив 21,1 % [1].

Звучить це все доволі просто, проте нині, як ніколи, проблема стала дуже актуальною [4]. За період 2022-2023 року з України виїхало і не повернулося 2,4 млн громадян. Але це ж не просто цифри, тоді коли чоловіки, як основна робоча сила стає на захист держави, більшість жінок, які також складають важливу ланку економічно активного населення, виїхали за кордон.

Також є багато інших чинників такого зросту безробіття:

- втрата населення на окупованих територіях;
- велика руйнація промисловості України;
- втрата кваліфікованих кадрів;
- актуалізація державою питання оборони.

Однак, такі важкі економічні наслідки для нас нині, передбачають ще важчі економічні проблеми в недалекому майбутньому. Серед них є актуальні зараз та в майбутньому.

Актуальні проблеми воєнного безробіття зараз це:

- велике скорочення реального то номінального ВВП. Посилаючись до статистики, номінальний ВВП у 2021 році становив 5,459 трлн грн. На противагу цьому у 2022 році він становив 5,191 трлн грн. 268 млрд – це доволі відчутна різниця для бюджетного дефіциту [2];

- збільшення інфляції через недовироблення товарів та послуг та, відповідно, відсутність доцільного державного контролю. У 2022 році вона становила 26,6 % (+16,6 % порівняно з 2021 роком) [3].

Як наслідок цих всіх проблем, держава може втратити певну підтримку серед населення. Оскільки зараз воєнний стан, то ми повинні повністю довіряти і підтримувати нашу владу, тому ми маємо рішення актуальної на зараз проблеми.

По-перше, доволі базовим способом по вирішенню цієї проблеми є створення робочих місць. Проте зараз, в момент воєнних дій це не є доцільним на території України. Ми вважаємо, доволі перспективним варіантом стане створення робочих місць на території інших країн. Тобто це по суті буде створення великої сітки транс національних корпорацій, які будуть працювати на користь України. Нажаль, даний варіант доволі погано розвинений в Україні, отже ми вважаємо його перспективним в найближчому майбутньому. Як досягти цього? Доволі хорошим способом є створення філій великих державних і приватних компаній за кордоном. Оскільки за кордоном залишається велика кількість біженців, то це буде велика допомога нашим безробітним громадянам.

По-друге доволі хорошим способом є стимулювання вітчизняних підприємств. Оскільки наявний спад в економіці позначається на діяльності та масштабах виробництва підприємств, тоді з такого стану їхньої стагнації держава повинна рятувати їх.

*«Актуальні питання сучасної економічної науки»: збірник матеріалів
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (5 грудня 2023 р.)*

Заходи допомоги підприємствам:

- фінансова допомога, яка досягається антикорупційними успіхами держави;
- незначне послаблення оподаткування;
- введення пільг для розвитку нових підприємств, які будуть укріплювати економічний сектор країни.

На нашу думку, ці всі заходи допоможуть скоротити рівень безробіття, чим почне розкручуватися інфляційна спіраль, та певною мірою урівноважить економіку задля нашої подальшої перемоги.

Список використаних джерел

1. МінфінМедіа. (2022, 25 березня). Рівень безробіття в Україні. [Електронний ресурс]. URL : <https://index.minfin.com.ua/ua/labour/unemploy/> (дата звернення 04.11.2023 р.).
2. МінфінМедіа. (2023, 12 квітня). ВВП України. [Електронний ресурс]. URL : <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/> (дата звернення 01.11.2023 р.).
3. МінфінМедіа. (2023, 11 жовтня). Індекс інфляції в Україні. [Електронний ресурс]. URL : <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/> (дата звернення 04.11.2023 р.).
4. Суспільне Новини. Кількість переміщених осіб. [Електронний ресурс]. URL : <https://suspilne.media/551849-24-mln-ukrainciv-viihali-ta-ne-povernulisa-do-ukraini-vid-pocatku-velikoi-vijni-opendatabot/> (дата звернення 01.11.2023 р.).
5. Федоренко В. Г. Основи економічної теорії [підручник]. Київ : Алерта, 2005. С. 316 - 324.